

# DE ENE PIÉTRAIN IS DE ANDERE NIET

In *Management&Techniek* 22 van 2015 kondigden we aan dat de Vlaamse Piétrain-fokkerij (VPF) werk zou maken van de indeling van haar Piétrainberen in segmenten. Vandaag is de organisatie zo ver dat alle beren in test kunnen gaan in selectiemesterijen en praktijkbedrijven. – *Herman Vets, stafmedewerker bedrijfseconomie*

De segmentatie houdt in dat beren die goed uit de tests komen voortaan in de categorieën 'groeytype' (Optimal) of 'kwaliteits-type' (Premium) worden ingedeeld (zie ook p. 10). Vanuit het oogpunt van het vergemakkelijken van een gerichte beerkeuze in functie van je bedrijfsstrategie is dit een hele stap vooruit.

## Strategische bedrijfskeuzes

Door de kleinere marges in de varkenssector kiezen steeds meer varkenshouders voor een specifieke bedrijfsstrategie. Maximaliseren van de toegevoegde waarde per varken kan zo een strategische keuze zijn, of evengoed kan iemand anders

.....  
Segmentatie moet een gerichte beerkeuze makkelijker maken, want groei- en kwaliteitsberen door mekaar gebruiken is ongewenst.  
.....

opteren voor een maximale benutting van zijn stalplaatsen als strategie. Bij dergelijke keuzes hoort natuurlijk ook extra aandacht voor de keuze van een geschikte eindbeer die bij de bedrijfsstrategie moet passen.

## Variatie gewenst in de fokkerij

De meeste eindberenpopulaties vertonen genetische variatie. Vanuit selectiestandpunt is het een noodzaak om voldoende variatie te bewaren in een populatie. Dit is echter tegen de wens van de varkenshouder die als geneticagebruiker liefst een zo uniform mogelijk varken in zijn stallen ziet. Volgens Chris Dhondt, manager van VPF, is het een belangrijke opdracht van VPF om die genetische variatie via de testwerking in de selectiemesterijen helder in kaart te brengen. Dit moet mogelijk maken dat zowel varkenshouders als KI-stations gerichter beren van het door hen gewenste type binnen de VPF-populatie kunnen uitkiezen.

## Alle VPF-beren moeten in test

Boerenbond is zeer verheugd dat VPF zowel alle beren die ingezet worden in de fokkerij als alle beren die naar de KI-stations gaan, zal laten aftesten. Sinds de doorstart van VVS (Vlaams Varkensstamboek) naar VPF, begin 2015, is er hard gewerkt aan het opschalen van de testcapaciteit. Door samenwerking met meerdere varkenshouders is de capaciteit van de selectiemesterijen recent meer dan verdubbeld. Daarbovenop

worden nog 3 gewone praktijkbedrijven ingeschakeld waar in grote steekproeven (meer dan 100 varkens per beer) de selectiemesterijresultaten zullen geverifieerd worden. Dit betekent dat alle jonge VPF-beren momenteel in test kunnen gaan! De belangrijkste focus blijft hierbij liggen op de economische eigenschappen groei, voederconversie en slachtkwaliteit. Maar het testprotocol is ook aanzienlijk uitgebreid met monitoring van de biggen op belangrijke gebruikseigenschappen zoals uniformiteit, vitaliteit en genetische afwijkingen.



*Beerfiche jonge beloftebeer in test op de selectiemesterij in Rumbeke (beloftebeer = afstammingsindex op basis van testresultaten ouders > 105 punten) met afstammingsindex 141 punten; fokwaarde groei = +26 g; fokwaarde VC -180 g; fokwaarde slachtkwaliteit +14,7 punten; betrouwbaarheid 0,482.*

## Optimal- en Premiumberen

In de vroegere voorlichting werd de focus veel gelegd op het werken met de selectiemesterij-index. Dit is een totaalindex die een inschatting geeft van de economische meerwaarde per afgemest varken bij het gebruik van een Piétrainbeer. Maar aan de varkenshouders werd ook meegegeven om niet alleen te kijken naar de totaalindex, maar evenzeer naar de onderliggende fokwaarden voor groei, voederconversie en slachtkwaliteit. Een beer kon immers op verschillende manieren een goede index behalen, ofwel via sterke groeicijfers, ofwel via een superieure karkaskwaliteit (zie tabel 1). Vaststelling hierbij was dat de toppers van beide types meestal ook goed scoorden in voederconversie, wat economisch natuurlijk ook sterk doorweegt in de totaalindex. De inspanningen om de index te

**Tabel 1 Twee vroegere VPF-eliteberen met gelijke selectiemesterij-index maar met een ander prestatieprofiel** - Bron: VPF

|                           | Beer 1  | Beer 2  |
|---------------------------|---------|---------|
| Testtype                  | KI      | KI      |
| Aantal nakomelingen       | 19      | 24      |
| Fokwaarde groei           | 16      | 124     |
| Fokwaarde voederconversie | -98     | -182    |
| Fokwaarde slachtkwaliteit | 12,2    | -11,8   |
| Selectiemesterij-index    | 124     | 124     |
| Betrouwbaarheid           | 0,836   | 0,858   |
| Segmentatiepredicaat      | Premium | Optimal |

leren gebruiken hadden al bij al niet voldoende resultaat. Bovendien werd er weinig naar de onderliggende fokwaarden gekeken zodat veel varkenshouders de verschillende types Piétrainberen door mekaar gebruikten. Vanuit deze vaststelling is volgens VPF-manager Chris Dhondt het segmentatieverhaal ontstaan: "Indeling van de beren in segmenten moet een gerichte beerkeuze voor varkenshouders makkelijker maken, want groei- en kwaliteitsberen door mekaar gebruiken is ongewenst. De segmentatie gebeurt door de beren in te delen op basis van de prestaties van hun nakomelingen in de selectiemesterijen. VPF wil typisch Belgische Piétrains blijven fokken die op het vlak van karkaskwaliteit beter zijn dan alle andere Piétrains. Een derde van de beren die het laagst scoren voor karkaskwaliteit in de test vliegen eruit. De beste beren uit de testen worden dan ingedeeld in de groep Optimal als ze goed scoren in groei en voederconversie, en in de groep Premium als ze goed scoren in slachtkwaliteit en voederconversie.

Beren die over heel de lijn goed scoren, krijgen zelfs het predicaat Optimal Prime, maar dit is natuurlijk maar het neusje van de zalm. De vroegere termen elitebeer en sterbeer worden voortaan niet meer gebruikt en zijn sinds 1 januari verdwenen. Op die manier hopen we dat de varkenshouders vanaf nu altijd naar hetzelfde type beer zullen vragen bij hun leverancier om de gewenste uniforme resultaten te bekomen op hun bedrijf."

## Gebuisde beren sneller vervangen

VPF wil ook inzetten op het van de markt halen van de zogenaamde 'gebuisde' beren uit het testprogramma. Hierin zit een belangrijk voordeel voor de eindgebruiker. "Vroeger werden slecht afgeteste beren doodgezwegen, maar ze bleven vaak wel op de KI-centra. Daarmee geraakt niemand vooruit", volgens Chris. "Het systematisch ruimen van de slecht afgeteste beren zal tot een voelbare kwaliteitsverbetering moeten leiden van de KI-berestapel. VPF zal dit doen door een financiële tussenkomst om die mindere beren te vervangen door een betere jonge VPF-beer. Men wil zo evolueren naar een KI-stapel met voor twee derde goed afgeteste beren en voor een derde jonge belofteberen die in test zijn. Belofteberen zijn beren die een afstammingsindex hebben van minimaal 105 punten, gebaseerd op de testresultaten van hun ouders. Dit alles, dus de uitbreiding van het testprogramma en het budget voor de financiële stimulans om de mindere beren van de KI-centra te halen, zal bekostigd worden door een toeslag op de dosisprijs voor VPF-sperma van 0,54 euro per dosis voor afgeteste beren met predicaat, en van 0,27 euro per dosis voor jonge beren. Dit zou ruimschoots moeten worden gecompenseerd door de economische meerwaarde van de predicaatberen ten opzichte van gemiddelde beren. Op basis van de selectiemesterijresultaten wordt die meerwaarde op ruim 3 euro per afgemest varken geschat."

## Testresultaten op website

VPF blijft trouw aan haar openinfostrategie en zal dan ook de testresultaten blijven publiceren op haar website. Hier kunnen de predicaatberen dus geraadpleegd worden. De totaalindex blijft nog bestaan voor de Piétrainfokkers. Deze zal in het nieuwe fokprogramma in de eerste plaats dienen om de testresultaten te vertalen naar het fokdoel, met andere woorden de visie voor het ras op de langere termijn. ■